

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (RP 154/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Pauliina Kanerva, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Kristiina Vainio, Konkurrens- och konsumentverket (distanskontakt)
- generaldirektör Kimmo Peltonen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) (distanskontakt)
- chef för påverkansarbete Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry (distanskontakt)
- expert Katri Pylkkänen, Suomen Tekstiili ja Muoti ry (distanskontakt).

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om marknadskontrollen av vissa produkter ändras. I propositionen föreslås bestämmelser om det centrala samordningskontoret och kontaktpunkten för produkter i syfte att genomföra Europeiska unionens förordningar om marknadskontroll och ömsesidigt erkännande. I propositionen föreslås det dessutom att Säkerhets- och kemikalieverket i fortsättningen är det nationella centrala samordningskontor som avses i Europeiska unionens marknadskontrollförordning. Det rör sig om en ny uppgift för medlemsstaterna. Enligt förslaget ska det i anslutning till det centrala samordningskontoret inrättas en ny samarbetsgrupp för marknadskontroll. Dessutom omorganiseras uppgiften för den kontaktpunkt för produkter som avses i förordningen om ömsesidigt erkännande genom att uppgiften överförs från arbets- och näringsministeriet till Säkerhets- och kemikalieverket.

Vidare föreslås det av nationella skäl att marknadskontrollen i fråga om märkning av textilier och skodon överförs från Konkurrens- och konsumentverket till Säkerhets- och kemikalieverket.

Betänkande EkUB 29/2020 rd

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021. Bestämmelserna om marknadskontrollen i fråga om märkning av textilier och skodon avses dock träda i kraft den 16 juli 2021. Bestämmelsen om kontaktpunkten för produkter ska tillämpas från och med den 16 juli 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den föreslagna regleringens huvudsakliga innehåll. Det föreslås att det till den gällande marknadskontrolllagen (lagen om marknadskontrollen av vissa produkter 1137/2016) fogas bestämmelser om ordnandet av nya myndighetsuppgifter. Lagens tillämpningsområde ändras genom att innehållet i EU-regleringen om detta fogas till 1 § och nya 4 a—4 d § fogas till lagen: i fortsättningen är Säkerhets- och kemikalieverket det nationella centrala samordningskontor som avses i EU:s marknadskontrollförordning (EU) 2019/1020. Dessutom föreslås det att uppgifterna vid produktkontaktpunkten överförs från arbets- och näringsministeriet till Säkerhets- och kemikalieverket.

Ekonomiutskottet förordar att den föreslagna regleringen godkänns, men med följande anmärkningar och med tekniska tillägg till lagingressen.

Det centrala samordningskontorets självständighet och oberoende. Syftet med marknadskontrollförordningen är att minska antalet produkter på den inre marknaden som inte överensstämmer med kraven, effektivisera marknadskontrollen och förbättra den inre marknads funktion. Ett ytterligare mål är att skapa jämlika konkurrensvillkor för alla ekonomiska aktörer. I och med förordningen ska medlemsstaterna utse ett centralt samordningskontor som bland annat ska företräda de nationella marknadskontrollmyndigheternas och Tullens samordnade ståndpunkt i EU-nätverket och att utarbeta en strategi som fastställer de nationella prioriteringarna för tillsynen. Det centrala samordningskontoret samordnar ståndpunkterna hos tillsynsmyndigheten för produktsektorn och den myndighet som ansvarar för kontrollen vid de yttre gränserna.

Ekonomiutskottet anser det motiverat att placera det centrala samordningskontoret och produktkontaktpunkten vid Säkerhets- och kemikalieverket, eftersom verket redan nu har omfattande sakkunskap om marknadskontrolluppgifter inom flera sektorer. Verket har också andra horisontella uppgifter som stöder skötseln av uppdraget.

Resurser. I propositionen föreslås det att fyra årsverken anvisas för skötseln av det centrala samordningskontoret och produktkontaktpunkten. Enligt propositionsmotiven förklaras resursbehovet av det centrala samordningskontorets självständighet och oberoende och av att uppgifterna förutsätter sakkunskap på både strategisk och operativ nivå. Den nya förordningen om ömsesidigt erkännande (EU) 2019/515 och ikraftträdandet av såväl marknadskontrollförordningen och regleringen av den digitala ingången (EU) 2018/1724 utvidgar produktkontaktpunktens uppgifter och ökar därför arbetsmängden.

Betänkande EkUB 29/2020 rd

Konkurrens- och konsumentverket har i praktiken inte svarat för marknadskontrollen i anslutning till dem, och därför kan det inte föreslås att anslag överförs från Konkurrens- och konsumentverket till Säkerhets- och kemikalieverket.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framfördes det oro över att den föreslagna finansieringsmodellen kommer att tära på Säkerhets- och kemikalieverkets omkostnadsanslag på ett ändamålsenligt sätt under de följande åren. Med hänsyn till att exempelvis IKT-funktioner och andra stödfunktioner inom statsförvaltningen under de senaste åren har sammanförts till gemensamma enheter, bedömer ekonomiutskottet att den tilläggsfinansiering som nu föreslås åtminstone räcker till för att täcka kostnaderna. Vid denna avvägning har ekonomiutskottet redan beaktat att ämbetsverkets uppgifter inom marknadskontrollen kommer att öka ytterligare under och efter 2021. Utskottet påpekar att fyra årsverken i vilket fall som helst är en betydande ökning av det totala antalet anställda vid verket, och påminner om att verket i takt med att dess uppgifter förändras också bör bedöma hur personalen ska fördelas på de olika verksamheterna på ett ändamålsenligt sätt.

Nationell prövning. I EU:s marknadskontrollförordning ges medlemsstaterna möjlighet att organisera det centrala samordningskontorets uppgifter på ett ändamålsenligt sätt.

Det nya samordningskontorets uppgifter skiljer sig från de uppgifter som för närvarande sköts vid Säkerhets- och kemikalieverket och som anges i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk (Rapex-lagen 1197/2009). Även om båda är horisontella och anknyter till marknadskontrollen och myndighetssamarbetet över gränserna, har kontaktpunkten för Rapex en snäv uppgiftsbeskrivning. Kontaktpunkten för Rapex sköter i första hand administrationen av rapporteringssystemet för snabbt informationsutbyte om produkter som medför fara, och den kan inte anses vara tillräcklig eller ändamålsenlig för att sköta de uppgifter för det centrala samordningskontoret och produktkontaktpunkten som avses i den nu aktuella propositionen.

DETALJMOTIVERING

Till ingressen fogas den ändring som införts i 1 § 1 mom. i marknadskontrollagen genom proposition RP 121/2020 rd (regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om överensstämmelse med kraven för aerosoler och till lagar som har samband med den), för att ändringen ska beaktas korrekt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 154/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 1 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016), sådan paragrafen lyder i lagarna 503/2018, 537/2020 och /2020, nya 3 och 4 mom. samt till lagen nya 4 a—4 d § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller också bestämmelser om det centrala samordningskontor som avses i artikel 10.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, nedan *marknadskontrollförordningen*, och om den kontaktpunkt för produkter som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/515 om ömsesidigt erkännande av varor som är lagligen saluförda i en annan medlemsstat och om upphävande av förordning (EG) nr 764/2008, nedan *förordningen om ömsesidigt erkännande*.

Denna lag innehåller också bestämmelser om behöriga myndigheter i ärenden som omfattas av följande rättsakter:

1) Europaparlamentets och rådets direktiv 94/11/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande märkning av material som används i huvudbeståndsdelarna av skodon som saluförs i detaljistledet, nedan *skodirektivet*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 om benämningar på textil-fibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG, nedan *textilmärkningsförordningen*.

4 a §

Centralt samordningskontor för marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket är det centrala samordningskontor för marknadskontroll som avses i artikel 10.3 i marknadskontrollförordningen. Bestämmelser om det centrala samordningskontorets uppgifter finns i marknadskontrollförordningen.

Utöver de uppgifter som anges i marknadskontrollförordningen ska det centrala samordningskontoret samordna myndighetssamarbetet inom marknadskontrollen och bistå marknadskontrollmyndigheterna vid det nationella och internationella samarbetet Det centrala samordningskonto-

Betänkande EkUB 29/2020 rd

ret svarar för beredningen av marknadskontrollmyndigheternas och Tullens samordnade ståndpunkt. Till det centrala samordningskontorets uppgifter hör dessutom att utarbeta en nationell strategi för marknadskontroll tillsammans med den samarbetsgrupp som avses i 4 b §.

Det centrala samordningskontoret samarbetar med marknadskontrollmyndigheterna och Tullen. I sin verksamhet ska det centrala samordningskontoret beakta marknadskontrollmyndigheternas och Tullens ståndpunkter. Marknadskontrollmyndigheterna och Tullen ska samarbeta med det centrala samordningskontoret.

4 b §

Samarbetsgrupp för marknadskontroll

I anslutning till det centrala samordningskontoret för marknadskontroll finns en samarbetsgrupp för marknadskontroll.

Samarbetsgruppen har till uppgift att stödja det centrala samordningskontoret vid samordningen av myndighetssamarbetet inom marknadskontrollen och vid beredningen av den samordnade ståndpunkt som avses i artikel 10.4 i marknadskontrollförordningen. Samarbetsgruppen deltar i beredningen av den nationella strategin för marknadskontroll.

I samarbetsgruppen ingår representanter för de marknadskontrollmyndigheter som avses i marknadskontrollförordningen och för Tullen. I samarbetsgruppen kan det också finnas representanter för andra myndigheter.

Ordförande för samarbetsgruppen är representanten för det centrala samordningskontoret. Samarbetsgruppen sammanträder vid behov.

4 c §

Kontaktpunkt för produkter

Säkerhets- och kemikalieverket är den kontaktpunkt för produkter som avses i artikel 9 i förordningen om ömsesidigt erkännande.

4 d §

Behörig myndighet i vissa fall

Säkerhets- och kemikalieverket är tillsynsmyndighet i ärenden som avses i skodirektivet och i textilmärkningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 1 § 4 mom. och i 4 d § träder dock i kraft först den 16 juli 2021. Lagens 4 c § tillämpas först från och med den 16 juli 2021.

Betänkande EkUB 29/2020 rd

Helsingfors 5.11.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Joakim Strand sv
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Heikki Vestman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.